

Kvartalsvise finansielle konti for Danmark

KILDER OG METODER

Indhold	Kvartalsvise finansielle konti for Danmark indeholder nationalregnskabets finansielle sektorkonti: balancer, transaktioner, omvurderinger og andre mængdemæssige ændringer, dvs. en opgørelse af udviklingen i de finansielle aktiver og passiver for den samlede økonomi opdelt på hovedsektorer. Opgørelsen er en del af nationalregnskabet og følger retningslinjerne i Eurostats manual Det Europæiske Nationalregnskabssystem 1995 (ENS95).
Sammenhængen til det øvrige nationalregnskab	Bindeleddet mellem den ikke-finansielle og den finansielle opgørelse er transaktioner. For en given sektor betyder det, at der er overensstemmelse mellem nettofordringserhvervelsen beregnet med udgangspunkt i ikke-finansielle transaktioner (produktion, lønninger, formueindkomst, im- og eksport mv.) og nettofordringserhvervelsen beregnet med udgangspunkt i de finansielle strømme (køb og salg af finansielle instrumenter, optagelse og nedbringelse af gæld mv.). Med andre ord: Overskud skal placeres, mens underskud skal finansieres.
Opgørelsesprincipper	De kvartalsvise finansielle konti viser beholdningerne af finansielle aktiver og passiver ultimo kvartalet. Herudover vises transaktioner, omvurderinger og andre mængdemæssige ændringer, der beskriver den fuldstændige overgang mellem to beholdningsopgørelser. Alle konti opgøres som udgangspunkt til markedsværdi. De finansielle konti er opgjort på ukonsolideret basis, dvs. mellemværender mellem institutionelle enheder inden for samme sektor indgår i opgørelserne.
Sektorer	I ENS95 inddeles den samlede økonomi i en række indenlandske sektorer samt udlandet, der indgår som en selvstændig sektor. De indenlandske sektorer opdeles efter typen af den økonomiske aktivitet og kan overordnet inddeles i husholdninger mv., finansielle selskaber, ikke-finansielle selskaber, samt offentlig forvaltning og service. Kvartalsvise finansielle konti indeholder en opdeling på i alt 9 sektorer, jf. nedenfor, idet finansielle selskaber underopdeles i sektorerne Danmarks Nationalbank, andre monetære finansielle institutioner, andre finansielle formidlere, finansielle hjælpeenheder samt forsikringsselskaber og pensionskasser. Sektorerne under finansielle selskaber adskiller sig ved typen af finansiel formidling, hvor finansiel formidling generelt dækker over formidlingen af finansielle aktiver <i>fra</i> personer eller virksomheder med et opsparingsoverskud <i>til</i> personer eller virksomheder med et opsparingsunderskud. Sektorerne i de kvartalsvise finansielle konti er (betegnelserne i parentes angiver de tilhørende sektorkoder i ENS95):

- Ikke-finansielle selskaber (S.11)	Institutionelle enheder, hvis fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner er adskilt fra deres ejeres. Således er fx enkeltmandsvirksomheder ikke indeholdt i sektoren. Enhedernes hovedaktivitet er produktion af markedsfølsomme varer og ikke-finansielle tjenester.
- Danmarks Nationalbank (S.121)	Landets centralbank er udskilt som en selvstændig sektor.
- Andre monetære finansielle institutioner (S.122)	Selskaber, der hovedsageligt beskæftiger sig med finansiel formidling, og hvis aktivitet består i at modtage indlån eller indlånslignende indskud fra borgerne og andre institutionelle enheder end sektoren selv og formidle disse videre i form af lån og/eller investeringer i værdipapirer for egen regning. Sektoren omfatter pengeinstitutter, realkreditinstitutter, andre kreditinstitutter samt pengemarkedsforeninger og svarer til den population, der indberetter til Nationalbankens balance- og strømstatistik for MFI-sektoren, som igen er identisk med enheder godkendt af Finanstilsynet.
- Andre finansielle formidlere (S.123)	Finansielle formidlere, som ikke kan indplaceres i de øvrige finansielle sektorer. Sektoren omfatter investeringsforeninger, finansielle holdingselskaber, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD) og Den Særlige Pensionsopsparing (SP). Endvidere indgår bl.a. investerings-, venture- og leasingelskaber samt selskaber, der yder forbrugerkredit (fx kontokortselskaber).
- Finansielle hjælpeenheder (S.124)	Selskaber, der hovedsageligt udfører finansielle hjælpetjenester, dvs. aktiviteter, der er nært knyttet til finansiel formidling, men ikke i sig selv er finansiel formidling. Sektoren omfatter bl.a. børsmæglere, forsikringsmæglere, PBS og VP Securities.
- Forsikringselskaber og pensionskasser (S.125)	Forsikringselskaber og pensionskasser, der hovedsageligt beskæftiger sig med finansiel formidling ved sammenlægning af risici i puljer, dog undtagen de offentlige pensionsordninger LD og SP. Eksempler på enheder i sektoren er skadesforsikringselskaber, livsforsikringselskaber, pensionskasser og ATP.
- Offentlig forvaltning og service (S.13)	Myndigheder og institutioner, hvis hovedfunktion er at levere ikke-markedsfølsomme offentlige tjenesteydelser til borgerne og/eller at foretage omfordelinger af samfundets indkomster og formuer. Ved ikke-markedsfølsomme tjenester forstås de tjenester, der aktivt kontrolleres af offentlige myndigheder og leveres gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante. Sektoren kan i Danmark underopdeles i 3 delsektorer: staten, kommuner og amter samt sociale kasser og fonde.
- Husholdninger mv. (S.14 og S.15)	Husholdningssektoren (S.14) omfatter forbrugere og selvstændige erhvervsdrivende, hvor erhvervsaktiviteten ikke er udskilt i selvstændige juridiske enheder. Non-profit-institutioner rettet mod husholdninger (S.15) består af ikke-udbyttegivende institutioner, som leverer varer og tjenester til husholdningerne, fx fagforeninger og velgørende organisationer.
- Udlandet (S.2)	Danske residenters mellemværender med udenlandske residenter, dvs. husholdninger, selskaber mv. hjemmehørende i udlandet.
Instrumenter	De finansielle aktiver og passiver inddrages i en række forskellige instrumenter. Instrumentopdelingen er den samme for både aktiver og passiver. I

ENS95 indgår 7 hovedinstrumenter, som igen opdeles i en række underinstrumenter (i alt 19 instrumenter på det mest detaljerede niveau). De kvartalsvise finansielle konti indeholder de 7 hovedinstrumenter samt 14 underinstrumenter på det mest detaljerede niveau. De tilgængelige datakilder tillader ikke umiddelbart en fuld detaljeringsgrad.

Hovedinstrumenterne og tilhørende underinstrumenter er (betegnelserne i parentes angiver de tilhørende instrumentkoder i ENS95):

- Monetært guld og SDR (AF.1) Kun relevant for Nationalbanken og omfatter valutareserveaktiverne monetært guld (AF.11) og særlige trækningsrettigheder SDR (AF.12).¹ De to instrumenter opgøres samlet.
- Sedler og mønt samt indskud (AF.2) Omfatter sedler og mønt i omløb (AF.21), transferable indskud (AF.22), der først og fremmest består af indskud på anfordring, samt andre former for indskud (AF.29). Sidstnævnte dækker fx over tidsindskud og indskud med opsigelsesvarsel. Instrumenterne AF.21 og AF.22 opgøres samlet.
- Værdipapirer undtagen aktier (AF.3) Omfatter omsættelige værdipapirer, der ikke giver ejeren en ejendomsret i forhold til udstederen. Instrumentet opdeles på henholdsvis kortfristede værdipapirer (AF.331), langfristede værdipapirer (AF.332) og finansielle derivater (AF.34). Opdelingen på henholdsvis lang- og kortfristet løbetid for værdipapirer afhænger af, om den oprindelige løbetid (dvs. løbetiden ved udstedelsen) ligger over eller under 1 år. Kortfristede værdipapirer omfatter fx skatkammerbeviser og indskudsbeviser, mens langfristede værdipapirer bl.a. dækker over stats- og realkreditobligationer.
- Lån (AF.4) De finansielle aktiver, som en kreditor direkte eller gennem en mægler låner en debitor evt. på basis af et uomsætteligt dokument. Lån opdeles i henholdsvis kortfristede lån (AF.41), dvs. lån med en oprindelig løbetid på eller under 1 år, og langfristede lån (AF.42), hvor den oprindelige løbetid er over 1 år. Generelt opgøres lån til nominel værdi. Undtaget er realkreditlån, som opgøres til markedsværdi.
- Aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5) De finansielle aktiver, som repræsenterer en ejendomsret til selskaber. Sådanne finansielle aktiver giver normalt indehaveren en ret til en andel i udbyttet i selskaberne og i disses nettoaktiver i tilfælde af likvidation. Omfatter børsnoterede aktier (AF.511), ikke-børsnoterede aktier (AF.512) og andre ejerandelsbeviser (AF.513), der bl.a. omfatter ejerandele i andelselskaber, kommanditselskaber mv. Endvidere indgår andele i investeringsforeninger (AF.52).
- Forsikringstekniske reserver (AF.6) Omfatter forsikringselskabers og pensionskassers hensættelser til dækning af forpligtelser over for forsikringstagere og begunstigede. Instrumentet kan opdeles i henholdsvis nettoformue i livsforsikringsreserver (AF.611), som dækker over forsikringselskabernes hensættelser vedr. livsforsikring, og husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (AF.612), der omfatter pensionskassernes hensættelser til sikring af husholdningernes pensioner. Endvidere indgår præmie- og erstatningsreserver (AF.62), der bl.a. dækker

¹ Særlige trækningsrettigheder er internationale reserveaktiver oprettet af IMF og tildelt dennes medlemmer som supplement til de eksisterende reserveaktiver.

over forsikringstagernes tilgodehavender i form af forudbetalte præmier, samt forsikrings- og pensionskabernes hensættelser til dækning af indtrufne skader, hvor der endnu ikke er udbetalt erstatning. Instrumenterne AF.611 og AF.612 opgøres samlet under husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (AF.61).

- Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7)

Omfatter handelskreditter og forudbetalinger (AF.71) samt andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (AF.79). Sidstnævnte består fx af skyldige skatter og tilgodehavende sociale overførsler. Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7) underopdeles ikke i de kvartalsvise finansielle konti.

Kilder

Kvartalsvise finansielle konti er en afledt statistik, dvs. at opgørelsen er baseret på allerede eksisterende primærkilder. Kildegrundlaget består af såvel direkte som indirekte kilder.

De direkte kilder benyttes til opstilling af finansielle konti for en konkret sektor og består af oplysninger, der er indhentet direkte hos sektoren, fx balance- og strømstatistikker og regnskaber.

De indirekte kilder indeholder sektoroplysninger, som ikke er tilvejebragt af sektoren selv, men som er indhentet hos andre indberettere. De indirekte kilder omfatter fx modpartsoplysninger indeholdt i de direkte kilder for andre sektorer (fx i Nationalbankens balance- og strømstatistik for MFI-sektoren) samt den tværgående Værdipapirstatistik, som indeholder oplysninger om udstedelser og/eller beholdninger af værdipapirer på tværs af sektorer (oplysninger som er tilvejebragt fra VP Securities, depotbanker og indberettere af beholdninger i udenlandsk depot). De indirekte kilder supplerer med oplysninger for de sektorer, hvor der ikke findes direkte kilder, eller hvor de foreliggende direkte kilder ikke er udtømmende. Indirekte kilder anvendes bl.a. i de tilfælde, hvor en direkte kilde kun foreligger på årsbasis (fx årsregnskaber).

Derudover foretages beregninger på de områder, hvor primærkilder enten ikke foreligger eller ikke er fuldt dækkende.

De vigtigste kilder og deres anvendelser er:

- Nationalbankens balance- og strømstatistik for MFI-sektoren

Statistikken benyttes som den centrale kilde til opstilling af finansielle konti for sektorerne Danmarks Nationalbank (S.121) og andre monetære finansielle institutioner (S.122). Desuden benyttes statistikkens modpartsoplysninger i de finansielle konti for alle andre sektorer.

- Nationalbankens statistik Danmarks aktiver og passiver over for udlandet

Kilden til de finansielle konti for udlandet (S.2) er Nationalbankens kvartalsvise statistik Danmarks aktiver og passiver over for udlandet. Desuden benyttes denne statistiks modpartsoplysninger i de finansielle konti for de indenlandske sektorer.

Der afviges dog fra opgørelsen, for så vidt angår Nationalbankens beholdning af monetært guld og SDR (AF.1). Dette mellemværende indgår i Danmarks aktiver og passiver over for udlandet, men skal i henhold til ENS95

ikke indgå i de finansielle konti for udlandet. Andre mængdemæssige ændringer for udlandet er fra og med 1. kvartal 2005 pr. definition sat til nul, mens omvurderinger og transaktioner beskriver den fuldstændige overgang mellem to perioders beholdningsopgørelser.

- Nationalbankens
balancestatistik for
investeringsforeninger

Investeringsforeningsstatistikken indgår som én blandt mange kilder for sektoren andre finansielle formidlere (S.123), hvor statistikken bidrager med balance- og strømplysninger for investeringsforeningerne. Statistikken fastlægger bl.a. andre finansielle formidlers passiver i instrumentet andele i investeringsforeninger (AF.52) og udgør endvidere den centrale kilde til opgørelsen af sektorernes danske investeringsforeningsandele.

- Forbrugerkredit og
finansieringsselskaber

Direkte kilder til oplysninger for de virksomheder, som yder forbrugerkredit, er Danmarks Statistiks kvartalsvise forbrugerkreditstatistik samt årlige regnskabsstatistik for finansieringsselskaber. Disse statistikker omfatter virksomheder uden for MFI-sektoren, som yder forbrugsfinansiering i form af købe- og kontokortydelse, kreditaftaler eller egentlige udlån.

Den direkte kilde for selskaber med aktivitet inden for finansiell leasing og/eller udlån mv. er Danmarks Statistiks årlige regnskabsstatistik for finansieringsselskaber.

- Diverse regnskaber for
andre finansielle for-
midlere og finansielle
hjelpeenheder

Der er anvendt regnskabsoplysninger for LD, SP (som er en del af andre finansielle formidlere fra 1. januar 2002) samt Den Midlertidige Pensionsopsparring (nedlagt i begyndelsen af 2003, hvor aktiverne blev overflyttet til SP).

Som direkte kilder for finansielle holdingselskaber (og fonde) samt investerings- og ventureselskaber er anvendt kvartals- og årsregnskaber, som dækker en betydelig del af de respektive populationer.

Derudover anvendes årsregnskaber for en række andre virksomheder inden for sektoren andre finansielle formidlere (S.123).

For finansielle hjælpeenheder er der på baggrund af regnskaber for større enheder i sektoren og benyttelse af balancetotaler fra Experian foretaget opregning for den resterende del af sektoren. Det er antaget, at markedsværdien af udstedte ejerandele er lig indre værdi.

- Regnskabsoplysninger
for forsikringselskaber
og pensionskasser

Opgørelsen af finansielle konti for sektoren forsikringselskaber og pensionskasser (S.125) baserer sig på kvartalsregnskaber for ATP Livslang Pension og Finanstilsynets årlige regnskabsstatistikker for livsforsikringselskaber mv. og skadesforsikringselskaber. Kvartalsdata er beregnet med udgangspunkt i indirekte kilder, som bl.a. omfatter Nationalbankens statistikker Danmarks aktiver og passiver over for udlandet, Balance- og strømstatistik for MFI-sektoren samt Værdipapirstatistik. Fra 2003 anvendes desuden halvårslige regnskabsoplysninger for forsikringselskaber og pensionskasser.

- Regnskabsoplysninger
for ikke-finansielle
virksomheder

Opgørelsen af balancer for den del af de ikke-finansielle selskabers unoterede udstedelser, der er ejet af enten de ikke-finansielle selskaber selv eller husholdningerne, baserer sig på årsregnskabsoplysninger fra Bureau van Dijk samt Experians regnskabsdatabaser. Markedsværdier, kvartalsdata,

transaktioner og omvurderinger er estimeret ved brug af bl.a. Nationalbankens værdipapirstatistik og oplysninger fra Skat vedr. grundlaget for betaling af aktieindkomst.

- Danmarks Statistiks finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service

Finansielle konti for offentlig forvaltning og service (S.13) baserer sig på de finansielle kvartalsregnskaber fra Danmarks Statistik.

- Nationalbankens værdipapirstatistik

De indenlandske sektors værdipapirudstedelser samt de indenlandske sektors og udlandets beholdninger af indenlandske værdipapirer opgøres hovedsageligt ud fra Nationalbankens værdipapirstatistik. Statistikken udarbejdes på grundlag af oplysninger fra VP Securities, indberetninger om repoforretninger, indenlandske enheders beholdninger i udenlandsk depot samt danske residents udstedelser i udlandet. Der suppleres med oplysninger fra danske depotbanker vedr. kundernes mellemværender i indenlandske værdipapirer, som ikke er registreret i VP Securities.

Afstemning

Som led i opstillingen af kvartalsvise finansielle konti foretages en indbyrdes afstemning af primærstatistikkerne. Afstemningen indebærer, at forskellige primærstatistikker, der dækker samme finansielle mellemværende, sammenlignes, og evt. uoverensstemmelser undersøges. I tilfælde af afvigelser baseres de kvartalsvise finansielle konti på de oplysninger, der vurderes at have den højeste datakvalitet.

Afstemningen har endvidere til formål at sikre en intern konsistens i de finansielle balancer, transaktioner, omvurderinger og andre mængdemæssige ændringer på tværs af sektorerne, således at balancer og ændringer i de samlede finansielle aktiver i et givet instrument stemmer overens med balancer og ændringer i de samlede passiver i samme instrument.

Endelig sikrer afstemningen, at der opnås fuldstændig konsistens med nettofordringserhvervelsen dannet i den ikke-finansielle opgørelse.

Usikkerhed

Inden for de senere år har alle Nationalbankens statistiksystemer undergået gennemgribende omlægninger. Omlægningerne har bl.a. betydet, at datagrundlaget for opstillingen af de kvartalsvise finansielle konti er forbedret markant. Integrationen af statistikkerne i de finansielle konti giver dog samtidig anledning til at se på data i nye sammenhænge, hvilket – som det måtte forventes – har afsløret tilfælde af manglende konsistens både inden for og mellem de enkelte statistikker. Den foreløbige konklusion for de mest aktuelle kvartaler er, at usikkerheden nu primært kan henføres til periodiseringsproblemer. Det er ikke muligt at opgøre et tal for denne usikkerhed.

Ved produktionen af kvartalsvise finansielle konti sker en afstemning, der sikrer konsistensen med den ikke-finansielle del af nationalregnskabet. Størrelsen af denne afstemning kan anses som et udtryk for den samlede usikkerhed i nationalregnskabssystemet, idet nettofordringserhvervelsen for hver enkelt institutionel sektor opgjort i henholdsvis den finansielle og den ikke-finansielle del af nationalregnskabet allerede inden afstemningen principielt set bør være identiske. Ved offentliggørelsen af kvartalsvise finansielle konti offentliggøres en matrice, der viser størrelsen af denne afstemning.

Fremadrettet arbejde	I det fremadrettede arbejde med kvartalsvise finansielle konti vil fokus være på en fortsat kvalitetssikring på tværs af de indgående kilder. Ligeledes skal der opstilles transaktionskonto, omvurderingskonto og konto for andre mængdemæssige ændringer for perioden 1999-2002, hvilket er påbegyndt i efteråret 2006. Der arbejdes endvidere løbende på at minimere behovet for afstemning.
Revision	Statistikken revideres i henhold til "Nationalbankens revisionspolitik for finansiell statistik". Revisionstidspunkter og –perioder for de enkelte statistikker fremgår af "Nationalbankens revisionscyklus for finansiell statistik". Begge dokumenter findes på Nationalbankens websted, www.nationalbanken.dk , under Statistik – Revisionspolitik.
Danmarks Statistiks årlige finansielle konti	Danmarks Statistik offentliggør finansielle konti opgjort på årsbasis. En sammenligning mellem Nationalbankens opgørelse af kvartalsvise finansielle konti med Danmarks Statistiks årlige finansielle konti viser, at der er tal-mæssige afvigelser de to statistikker imellem. Afvigelserne kan bl.a. henføres til, at der i visse tilfælde benyttes forskellige primærstatistikker eller forskellige beregningsmetoder som grundlag. Endvidere vil der være forskelle, som kan tilskrives, at revisioner til primærstatistikkerne indarbejdes hvert kvartal i de kvartalsvise finansielle konti mod halvårligt i de årlige finansielle konti. Der er iværksat et samarbejde mellem Danmarks Statistik og Nationalbanken for at sikre, at afvigelserne imellem de to statistikker er genstand for løbende overvejelse.
Signaturforklaring	Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og de anførte totalbeløb. <ul style="list-style-type: none"> • Tal kan efter sagens natur ikke forekomme. ... Tal foreligger ikke.
